

705
1778

Warum

IN NOMINE DOMINI.

J N F O R M A C Y A

Względem oddawania Jch-Mćoiw Panow Młodych
zaczego Urodzenia, do Kollegium *Nobilium*
Warszawskiego, *Scholarum Piarum*.

DObrą Edukacyą dać młodym, y onych formować na zgodnych Kościołowi y Oyczyźnie Ludzi, iest to naywiękze dobrodziejstwo, które kochający Rodzice świadczyć Dzieciom swoim mogą. Ze zaś bardzo trudna rzecz iest, d bierać zdolne y sposobne Subjekta do pilnowania, uczenia, y edukowania młodych Panow, przeto żeby łatwiey tey tak wielkicy koło nich zabawie y przyślusdze wystarczyć, na to w Cudzoziemskich Państwach, są wynalezione y wzbudzone Kollegia prywatne, gdzie samych zaczego y godnego urodzenia młodych kilkudziesiąt, mnięcy lub więcey, Kawalerow zebrawszy, onych w boiaźni Bożey, y naukach, ludzie przyśtoyni y pilni edukują. Nie ma y Kollegium *Nobilium* Warszawskie *Scholarum Piarum*, żadney inżey intencyi, ani nie szuka żadnego Interessu swego, tylko samey chwały Bożey, y przyślugi potrzebney Oyczyźnie a oraz y zacnym Rodzicom, kiedy dla ich zacnych dzieci, miejsce, dyrekcyą, y wszelką dobrą ile można, edukacyą, ochotnie im ofiaruje: mając się we wszystkim stosować do przykładu, ustaw, y zwyczajow cudzoziemskich takowych Kollegiow, a osobliwie *Collegij Nazarenj* w Rzymie, pod dyrekcyą tychże Xięży *Scholarum Piarum* zostającego.

Z niżey położonego paragrafu II. o *Expensie*, każdy zważyć raczy iaka tu y na co potrzebna iest. Może, że nad inżę takowe miejsca jakim czc:wołym złotym tu wyższa iest pensya, ale sprawiedliwie wto weyrzec trzeba, że gdzie indziey Metr tańca, y ordynaryina zapłata Doktora, y pensya generalna nie wchodzą, w tym zaś *Collegium* Tancmistrza na wszystkich y Doktora zapłata w pensyą ogólną wchodzi, który iest znaczący artykuł. Woli więc Kollegium, o czywiście y razem całą expensę położyć, niżeli mnięszym sumptem niby zachęciwszy, do większego potym pociągać. Tu tak są opisane expensa, że prawie nie więcey, procz odzienia y pościeli na rok, przewidować nie trzeba. Jako zaś żadna na świecie rzecz bydź niemoże bez kosztu, tak y wygodna zacnie urodzonych młodych Panow edukacya, bez proporcjonalney, na tylu ludzi impensy, obeyść się niemoże. Podobno iednym mała, drugim przywiolka zdawać się bę-

dzie ta pensya, ale Kollegium, według swojego ułożenia, ani od tamtych więcej niepretenduje, ani od tych mniej kontentować się nie może.

§. I.

MOBILIA

Każdemu z Jch Mściow Młodych do Kollegium potrzebne.

Porządki pewne, trzeba aby każdy z Jch Mściow z domu przewidowane, lub w Warszawie sprawione, z sobą do Kollegium przywiozł, iako to: lubo iednakowego koloru y kroju, sukien wszędzie po takowych Kollegiach Panięta zażywają, co y z mnieyszą expensą Rodziców dziecie się, y niepotrzebney emulacyi między młodemu umyka się okazya; iednak niżeli ten wygodny y potrzebny zwyczaj od Jch Mściow Rodziców approbowany będzie, mogą byż suknie, iakie się komu podobają. Bielizna znaczona, Pościel, Roboczan, Pończochy, Trzewiki, lub boty Polskie, których znaczney na rok cały trzeba prowizyi; kufer, albo skrzynia iedna na suknie y rzeczy, gdyż na więcej miejsca nie będzie; sztuciec srebrny stołowy, lichtarzyk z szczypcami, miednica z nalewką na ręce, ręcznik; serwet nowych dwanaście na dwie lecie. Obicie tylko nad łożkiem, Parawanik koło łożka, nie pawilon, ani kozarka. Nakrycie na stołik, grzebienie.

II. Karty Geograficzne, y Książek kilkanaście, według każdego z Jch Mściow Szkoły, których registr osobno każdemu poda się. Na które nikt nie ma mierney expensy żałować, gdyż bez książek żadną miarą nie można się uczyć: do tego te książki Kollegium żadnemu nieodbiera, ani ich zatrzymuje dla siebie, ale ie iak własne JMć Młodzi z sobą na dalsze swoje używanie biorą, y na zawsze służyć im mogą, iako y wszystkie *mobilia*, (procz serwet,) wyjeżdżając z Kollegium, każdy odbierze, onych *Collegio* niezoftawując.

III. Pierwszy raz oddając kogo do Kollegium ten raz ieden, od iednego *entrée* iak zowią, to iest *wniście*, na domowe w Kollegium dla każdego z osobna y dla wszystkich razem potrzebne *mobilia*, należy dać Czerwonych złotych: 3.

IV. Z temi wszystkimi gotowemi porządkami ma byż każdy z Jch Mściow do Kollegium oddany, które rzeczy od Xieźda Dyrektora, któremu zlecony będzie, pod rejestrem odebrane będą, y Lokałowi oddane. Pensya oraz niżey wyrażona *anticipariś* na każdy rok cały, ma byż wyliczona, y każdego roku *anticipariś* przyssana, a tak wszelkiego mozofu, przykrzenia się y kłotni, zamiast przyssagi uniknie się okazya.

§. II EXPENSA

Na cały rok ordynaryina y nieuchybna od iednego z Jch Mciow Panow Konviktorow.

I. Na stoł ordynaryiny: to iest potraw dziewięć na dzień, na obiad potraw pięć lub sześć, na wieczerzą cztery lub trzy, tudzież śniadanie y podwieczerek, także frukta y wino w niekóre czasy, iako y na rekreacye extraordinaryne, na naczynia kuchenne z zapłatą kuchennym ludziom.

Na sustentacyą Dyrektorow y kilkunastu w Kollegium Professorow.

Na wikt y zapłatę Metrom Francuskiego y Niemieckiego ięzyka.

Na Metra tańca Francuskiego.

Na Lokaiow domowych Collegij z drugimi płacąc.

Na stancyą.

Na dzicwo do piecow y do kuchni z zapłatą strożom.

Na bieliznę stołową, pościelki, talerze, sarkurki, izkło, Kredencerza.

Na świece, lampy na noc, mydło na ręce.

Na papier, inkaukt, piora, &c.

Na Oratorium.

Na Teatrum ordynaryine coroczne.

Na balwierza.

Na Doktora ordynaryine wizyty: lecz nie na żadną extraordinaryną długą chorobę.

Na wygody w chorobach, herbatę, cukier, potrawy osobne, &c.

Na gry do zabawy.

Na gazety cotygodniowe Polskie y Francuskie.

Na fart yana do drzwi, y na tego co godzin pilnuie. &c. &c. &c.

Na to wszystko czerwonych złotych

80.

II. Uwagażąc co w ten registr wchodzi, w Kollegium bez żadney fundacyi tak na Professorow iako y na konserwacyą fabryki otwartym, nikomu ta pensya zdawać się nie będzie zbyteczna: gdyż z Dyrektorem y usługą Panię iedno na mieście wygodnie trzymając, więcej dobrze expensa wyniesie, Metrom y wielu nauk y rzeczy, które są wyżej, nie rachując.

III. Oprocz wzwyż wyrażoney expensy, na pracę, na naprawki chust y sukien, na boty, trzewiki, pończochy, na puder y pomadę, na listy z pocztą &c. y tym podobne, nieuchronne expensy, wolno Jch Mciom Rodzicom zostawić pieniądze u kogo się podoba w mieście, lub też jeżeli im się zda, u X. Rektora, a żadną miarą nie u Paniąt. Osobliwie zaś na sprawowanie nowych sukien, lub innych porządkow, nigdy Jch Mciom młodym do rąk nie mają być przysyłane pieniądze, tak dla nie experyencyi, y zawsze szkody w ich kupnachs, iako y dla nie potrzebnych im dystrakcyi y biegania.

IV. Apteki osobny rejestr na końcu roku podany będzie, tym którzyby icy potrzebowali. Doktor także y Cyrulik, za iaką *extraordynaryną* długą (waruy Boże) chorobę, ma byđz osobno płacony.

V. O karecie nie się w expensie nie namienilo, są jednak takie okazy, gdzie karetą jest każdemu nieuchybnie potrzebna; Jako, raz y drugi iechać na Pokoje, albo prezentować się komu z Państwa, na Sejsycie podczas Scymow, po Doktora, y tym podobne. Za tym Kollegium *Nobilium*, na niektóre takie usługi y interese, musi trzymać tym czasem, przynajmniej iedną Karetę: na którą kto zostawi Czer: zło: 3. będzie miał w zwyż wyrażonych potrzebach wygo-
de, według proporecy zapłaty.

§. III. N A U K I.

Względem nauk, to się krotko wyraża: uczyć się będą Jch Mość Młodzieńcy za pomocą Bożą, sentymentow naprzod Jch Urodzenia godnych, do Religij y wszystkich powinności ku BOGU y Ojczyźnie należących; przy tym Łacińskiego języka, Geografij, *Compendia* albo zebrania Historyi Uniwersalney, Świętey, y różnych Krolestw, osobliwie wieku tężniejszego y Polskiej; Języka Francuskiego, Niemieckiego, Elokweneyi w Mowach y Listach, explikacyi Autorow, zrozumienia y zażycia różnych Książek, Geometrii y innych części Matematyki, Filozofii takiej iaka Kawalerom jest potrzebna, pożyteczna, y ciekawa. Do Theologii, *Jus Patrium*, kto zechce, aplikowany będzie. Naturalnie zaś, na to wszystko czasu potrzeba, ani po roku iednym, lub drugim, ani nad lata y pojętność, doskonałość po żadnym wyciągać nie można. JMć Rodzice, z których wielu się skarżą, że nie wiedzą co z młodemi, ze Szkół ich wzięwszy czynić, kiedy zechcą, aby się uczyli, *Jus Patrium Civile*, *Jus Gentium*, po Filozofii nie mogą im pożyteczniey lat młodych strawić, ani roku na to iednego lub drugiego y dalszey expensy żałować.

II. Ktoby sobie życzył inszych osobnych Metrow, do swoich Synow, iako to do Architektury *Civilem & Militarem*, do rysunku, która zabawa jest godna Kawalerow, y potrzebna, y do innych podobnych Sciency; do Języka Włoskiego, do iędżdzenia na koniu, sztuki tak Kawalerom potrzebacy a w cudzych Kraiach daleko kosztownieyszy; do Munstry, do Fektowania, do instrumentu iakiego? osobno z takowemi Metrami godzić się ma, a na nich ugodzone pieniądze albo w Kollegium albo u kogo się podoba, byle nie u młodych, zostawić.

§. IV. Z W Y C Z A I E

Niektóre Collegij *Nobilium* potrzebne do wiadomości Jch Mćiom Rodzicom.

I. W Dni y godziny do nauk naznaczone Jch Mość Panowie Młodzi wychodzić nie będą. Wracać się zaś zawżze mają lecie naydaley na siedm.

dmą, zimie naydaley na piątą godzinę do Kollegium, ani *extra Collegium* spać, albo dłużej się w noc bawić, ani na żadne kompanie wieczorne, na Komedye, na wieczery, &c. zostać nigdy nikomu pozwolono nie będzie. W którym to punkcie o dochowanie *Collegio* tego bardzo potrzebnego zwyczaju, samych JchMściow zamianych Rodziców uprasza Kollegium. Z strony Komedyi, Oper, &c. na Theatrum Krolewskim przy przytomności Dworu, żadnemu z JchMściow Panow Konwiktorow, osobno z nikim bydź na nich, Kollegium pozwolić nie może; bo to porządek wewnętrzny y czas do rozłożonych lekcyi psuie, y wielu inkonweniencyi, czekania z bramą, y ze stołem, mierychłego spania, a potem wstawiania, pomieszania godzin, często y niezdrowia, zelozyi między młodemi &c. iest przyczyną. Dotego, iednym pozwoliwszy, iest to zawsze dla drugich ustawiczna z opuszczeniem nauk tentacya, którzy iedni drugich przykłady widząc nietylko Rodziców ale y krewnych, lub przyjaciół prosić skrycie y nadsadzać zwykli o takie wyiażdżki, bawienie się nocne, z wielkim umartwieniem y nieuspokoieniem *Collegij*. Atoli iednak, że czasem widzenie tych rzeczy nie szkodzi, y czas do tego potrzebny Kollegium upatrzeć może, Rektor ciekawości młodych zadofyc czyniąc, razem wszystkich JchMściow PP. Konwiktorow na dwie, czy trzy, czy więcej części podzieliwszy, y o mieysca dla nich postarawszy się, posyłać będzie do Sali Krolewskiej, w czasy od siebie naznaczone y porządku domowego niepsuiące, y to zawsze z Dyrektorami, aby razem z niemi y wyieżdżali y powracali się.

II. Na Święta, lub kilkodziennie za Warszawę przeiażdżki, nie życzę sobie Kollegium żadną miarą, aby JchMściow Panow Młodych brano, gdyż to iest pewną okazyą łatwego od ustaw *Collegij* odzwyczajenia się, ostrygnięcia w aplikacyi do nauk, y niepotrzebney wolności nabrania młodym Panom, którzy *in Collegio* dofyc swoich rozrywek y rekreacyi mieć będą. A lubo dla tych dopiero wyrażonych przyczyn, ktore z dłuższych domowych dystrykcyi pochodzą, Kollegium nieskonczenie uprasza JchMściow Rodziców y krewnych, aby nie brali y na wakacye JchMściow Panow Konwiktorow, co iuż wielu przykładowie y pożytecznie czynią, atoli ci którzy w tym wyperfwadować sobie y uprosić się uiedadzą, mogą Jch wziąć na wakacye, ale przynaymnicy nie co rok, y to z słuźnym iakiem człowiekiem, z domu własnego każdemu od JchMściow Rodziców, nie od Kollegium przydanym. Czas zaś wakacyi generalnych od Świętego Jakuba *in Julio*, do pierwszego, a naydaley do osmego dnia *Septembra*, to iest do Narodzenia Najswiętszey PANNY, naznaczony iest. Uprasza więc naprzod Kollegium wszystkich JMściow, aby za złe mieć nie raczyli tey iego proźby, żeby nieprzysyłać i po Synow, czy Braci, czy Krewnych tu na Naukach zostających, aż na dzień 25. Lipca; potym uprasza, o wybaczenie y wyrozumienie, że chociaźby któżkolwiek wcześnię przed dniem 25. Lipca po JchMściow młodych przysłał na wakacye, chociaźby y długim czyli kroekim czasem przed dopiero rzeczonym terminem, to okazyą przyślana, albo musi czekać w Warszawie do 25tego Lipca- albo iezeli nie zechce czekać, próżno odiedzie. Inaczezy uczynić nie może Kollegium, atoli dla niecznośnego na końcu roku nauk we wszystkich inszych nieporządku, y dla wielkiego pomieszania młodych, gdy widzą wcześnię iednych

wyłączających, a przeto naturalnie tęsknią, y do nauk w te dni y w ten czas gust tracą, kiedy Jch Mość Młodzi największe na końcu Szkół dawać powinni próby, tego, czego się przezrok uczyli, y kiedy najpilniey ostatnich tygodni y dni miełby się starać o zaszczyt y pochwałę na Szkolnych zwyczajnych przed wakacyami examinach, czymby nie mało y inſze opuszczenia nadgrodzili. W takich zaś mieyſcach nie na iednego przyſyłającego intereſ, czyli czaſem y niewczelny affekt, Kollegium mieć wzgląd powinno, ale na wſzytkich pożytek y dobro. Upraſza zatem wſzytkich Jch Mciow DD. aby raczyli na ten bardzo potrzebny czaſu porządek, mieć kaſkawy y ſprawiedliwy wzgląd, ile że od 25go Lipca, ieſt przeſzło 6. niedziel Wakacyi, co ſamo dotyc y prawie nad to ieſt tak na młodych rozrywki, iako y na domową konſolacyą.

III. Labo życzy ſobie Kollegium aby Jch Mcść Rodzice, kogokolwiek z Przyjacioł, lub ludzi do ſwoich intereſow należących, w Warszawie za wſze przytomnych mieć i, którzyby o Dzieciach Jch w Kollegium będących wiedzieli, do ſprawunkow dla nich należeli, y którzy o wſzytkim ſprawiedliwą do kogo należy dawałiby informacyą; gdyż zwyczajnie młodzi nieukontentowania ſwoie, z kąd inąd pochodzące okryſłać zwykli do Rodzicow, pod pretextem niewygod, lub złego traktowania; więc w takich okazyach, raczey na Przyjacioł ſwoich relacyą zdać ſię trzeba. Ktoby iednak albo nie miał takich poufałych, którymby intereſa Dzieci ſwoich zlecić mógł, lub inaczey zdałoby mu ſię dysponować, więc taka wſzytkim Jch Mciom Rodzicom y intereſującym ſię do ktoregokolwiek z Jch Mciow Konwiktorow, dać ſię Informacya: Ze kiedy co do odzienia należy, wſzystko według ſwoiey woli im ſprawią y uprowadzią, procz expenſ wyżej w Artykule drugim ſpecyfikowanych, żadnych tu na żadne prywatne potrzeby Jch Mość Młodzi, pieniędzy nie potrzebują, y owszem poki ſą w tye edukacyi, mieć ich nie powinni. Jeżeli iednak cale zdałoby ſię Jch Mciom Rodzicom, lub na iakie nieſpodziane małe potrzeby, lub na próbę geniuszu, (iako niektórzy Rodzice czaſem czynią) w expenſie młodych, pieniądze cokolwiek dla nich zoſtawić, albo przyſyłać, Kollegium, takie na to uſtawienie, we wſzytkich innych, nie tylko Kollegiach, ale y Akademiach Kawalerskich zwyczajne, czyni: żeby takowe pieniądze, czy oddawane czy przyſłane były do rąk Rektora, u ktorego lub u Xięzła Prefekta, ſzaſa zoſobnemi dla kaźdego ſchowaniemi będzie: od ktorych ſamiż Jch Mość Panowie Konwiktorowie ſwe zamknięcia y klucze mieć będą, y bez trudności, byle za wiedzą, brać ſobie będą, regeſtryk expenſy potrzebny zawiſze zoſtawiając. Jnaczey wielkie inkonweniencye ztąd wyniką zwykły. Młodzi bowiem mając bez dependencyi pieniądze, y niemi, kiedy chcą, y iak chcą dysponując, expenſy, na rzeczy mniey potrzebne, a czaſem y zdrowiu ſzkodzące, czynią, a włożywszy ſię raz w expenſę, kiedy im nie ſtanie, w nadzieię przyſzłych pożytczyń, a przeto uczą ſię nierzetelności, y niepunktualności, nie mając częſto ſposobu do oddania. Zkąd potym daremne narzekania, o iakiś niedo-
zor, kiedy takich rzeczy upilnować, y dla okazyi wręku zabieć im niepodobna. Przeto trzeba, żeby albo za wiedzą ſtarſzych Jch Mość Młodzi expendowali, albo naylepiej żeby żadnych a żadnych, iakoim nigdy na nic eſſencyalnego nie-
potrzebnych, nie mieli pieniędzy.

IV. Gwoli Lokaia, dla domowego porządku niemożna inaczej, tylko żeby wyższy Jch Mość kontentowali się usługą *à Collegio* naznaczoną: ponieważ z osobnym dla każdego Panięcia z Domu przydanym Lokaiem, niecznośna byłaby rzecz *Collegio*: gdyż naprzykład do pięćdziesiąt Paniąt, pięćdziesiąt Lokaiów mieścić niepodobna, y wielka w rządzie takich ludzi y takowey liczby ciężkość, a ztąd wielki nieporządek w Domu. We wszystkich Włoskich, y Francuskich takowych prywatnych *pro Nobilitate* Kollegiach, wysokiego Urodzenia, pierwszych Familij, y wielkich Fortun Paniętami napełnionych, żaden Pan młody, choćby naycelniejszy Domu, żadnego y iednego własnego Lokaia, sługi, ani chłopca niema, alej od Lokaiów *Collegij* proporcjonalnie do liczby Panów naznaczonych, wszelką mają usługę: czego świadkami są, tak wielu zacnych Panów w Polsce, którzy się *in Collegijs privatis*, we Włoszech, lub Francji edukowali, żadnego y oni *in Collegio* Lokaia nie mając. W Polsce samey Domow wielkich Damom młodym, po Klasztorach żadney własney niedopuszczają służebny, tym czasem mają w usługach wygodę, bez żadney z Domu asystencyi. Wszakże młodemu Panięciu, iakieykolwiek niech będzie godności, żadney w Szkołach niepotrzeba parady, usługa zaś dla nich dosyć łatwa y mała. Tym czasem od własnych u Paniąt młodych, ludzi służących, wiele y wielkich trafia się do rżego okazyi, kiedy Panów młodych potajemnie, czego y dostrzedz niepodobna, poskaz, w wielu rzeczach psują, kiedy Pan młody ma komu, y po co chce, na Miasto kryjomo, rozkazać: w których inkonweniencyi wyliczanie nie wchodząc, to jest pewna, że te przymusiły Cudzoziemskie prywatne Kollegia, do tey Reguły, że żadnych własnych do żadnego Panięcia sług nie przypuszczają. Do pilnowania młodych Panów nie są potrzebni własni Lokaie w Kollegium, keo bowiem Krew swoją oddać y powierzyć staraniu *Collegij*, godzi się ufać, że na dozór y pi nowaniu onych, bez własnego domowego fidelisa, cale schodzić nie będzie: gdyż bezprześcannie pod oczyma Dyrektorów swoich Panowie młodzi zostawać będą. Rzeczy zaś znanym y wiernie służącym, *à Collegio* przydanym ludziom, oddane będą. Zatem każdemu Panięciu naznaczona będzie usługa potrzebna, przez Lokaiów *Collegij*, inszych Kollegium z nikim przyjąć sobie nie życzy. Jeżeli zaś Jch Mość Rodzice, koniecznie życzyli sobie czelaka służącego przydać, chociaż to jest z bardzo wielką ciężkością *Collegio*, tym czasem się dysymuluie, aż do wprowadzenia lepszego porządku; ale taki osobny służący, ani miejsca, ani wikt w Kollegium mieć żadną miarą nie może, lecz strawnie brać powinien. Ktore to pieniądze na strawnie, iako też na suknie, lub suchednit takowemu służącemu, mają być oddane oraz z pieniędzmi od Panięcia, na ręce Rektora, y człowiek takowy, od Rodziców przydany, ma być płacony z rąk Rektora, y we wszystkich od niego dependować. Taki zaś człowiek przydany, blisko gdzie w gospodzie lokowany będzie: Ani ma być młody chłopiec, ani Pokoiowy, ani Pachofek, ale albo Kamerdyner, albo sługa słuźny, albo przynajmniej Lokay. Choćby zaś kto miał swego czelaka, cale *Collegio* niepotrzebnego, to iednak na Lokaia *Collegij* płaćć będzie: ponieważ jest wielu inszych w Kollegium służących, bez których usługi żaden Konwiktor obeyść się nie może, a ci nie są w *expensach* wawyz specyfikowanych wyrażeni.

V. Uprasza ieszcze Kollegium o punktualność niezawodną, w oddawaniu *anticipativę*, to iest przy zaczęciu Roku, całej razem pensyi; ktorę niepunktualność, iakiey niewygody byłaby zawsze sprawiedliwą exkuzą. Ani z ordynaryiney Pensyi na rok ugodzoney, niema być nic w płaceniu odrącone, bo ponieważ zawsze przez rok cały, kilkunaastu ludzi trzynać trzeba, ktorych, iako y Metrow, pensya na rok cały ugodzona będzie, ponieważ stancya na Rok cały oddana, ponieważ Kollegium, przez Rok cały, każdą rzecz, iako wyżej w regestrze iest, obrachowawszy, niewystarczyłoby mnieyszą pensyą temu, czego się podeymuie: zatym bez excecpcyi świąt, wakacyi, wyjazdu z Kollegium y na naydłuższy czas, y z iakieykolwiek racyi, cała wżwyż obrachowana pensya, przy zaczęciu Roku ma być punktualnie y nieuchybnie oddana.

IV. Prosi naostatek też Kollegium z ufnością y rozsądkiem y sprawiedliwości każdego, krobym na to miejsce Krew swoją oddał, żeby żadney odmiany, excecpcyi y osobliwości, ktora tu być niemoże, niepretendował: bo te dobremu porządkowi szkodzą. Gdyż odmiana dla iednego pozwolona, pociągnęłaby za sobą y dla inszych sekwele ustawicznych odmian, z ktorými y naylepsze ustanowienie być trwałe niemoga. Dają się każdemu iednakowe mieszkania, (iakić teraz są ze wższych miar przystoynne y wygodne, gdyż każdy ma osobny pokój, w alkowic,) iednakowa dyrekeya, stoł, usługa, pensya, y zwyczajnie dla wżyskich, a dystrykeya w Szkołach młodych Panów, przy urodzeniu, z samego postępku w cnocie y naukach, być powinna.

Insze obrządki prywatne, w zględem obyczajów, exercytacyi różnych, nauk, godzin, mieszkania, y innych uraw, y zwyczajów wewnętrznych Collegij, osobno są opisanie, iako do wiadomości samych Ich Mściów młodych należące.

Imprimatur
THEODORUS
EPISCOPUS
Posnaniensis.